

JUDECĂTORIA ORHEI

ОРХЕЙСКИЙ СУД

MD-3505, or. Orhei, str. Vasile Mahu, 135
www.jor.justice.md; email: jor@justice.md
tel. 0-235-20437, fax. 0-235-20736

MD-3505, г. Орхей, ул. Василе Маху, 135
www.jor.justice.md; email: jor@justice.md
тел. 0-235-20437, факс: 0-235-20736

18.05 2022 nr. 3695

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, 28

Prin prezenta, Judecătoria Orhei (sediul Central) Vă expediază copia încheierii nr. 1-398/2021 din 13 mai 2022, prin care a fost admisă cererea avocatului, Iachimciuc Alexandru, cu privire la sesizare Curții constituționale privind realizarea controlului constituționalității sintagmei „după caz” din lit. j) al pct. 11 din Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin HG nr. 375 din 13 mai 2009 și a sintagmei „sau” din conținutul dispozițiilor alin. (3) al art. 134¹² din Codul penal al RM.

Sesizarea privind controlul constituționalității a fost înaintată în cadrul cauzei penale de învinuire a lui Stici Valeriu Timofei, de omiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) din Codul penal al RM

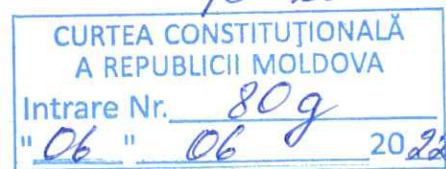
Alăturat se anexează:

- copia rechizitoriului în privința lui Stici Valeriu Timofei-3 file;
- copia sesizării avocatului Iachimciuc Alexandru-43 file.

Judecătorul al Judecătoriei Orhei (sediul Central)

Ecaterina Buzu

Ex. E. Șalin
(tel: 023520556)

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
a sintagmei „după caz,” din litera j) al punctului 11) al
Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de
Guvern nr. 375 din 13.05.2009, și a sintagmei „sau” din
conținutul dispozițiilor alin. 3 al art. 134¹² CP

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume IACHMCIUC 2. Prenume Alexandru

3. Funcția Avocat

6. Numele și prenumele reprezentantului Valeriu STICI

II – OBIECTUL SESIZĂRII

7. Conform **pct. 11) al RCR aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009**, Conducătorul de vehicul, este obligat:

- i) să oprească imediat vehiculul la semnalul:
 - agentului de circulație;
 - polițistului;

După oprirea vehiculului la semnalul agentului de circulație sau al altui reprezentant al organului de control, conducătorul este obligat ... să îndeplinească necondiționat dispozițiile legale ale acestei persoane,...

j) să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare. ”

Articolul 134¹². Starea de ebrietate

(1) Prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare.

(2) Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad minim se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 până la 0,5 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,15 până la 0,3 mg/l.

(3) Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult **sau** concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

8. Pe rolul judecătorei Orhei s. Central se află cauza penală se află cauza penală de învinuire a lui Valeriu STICI conform elementelor componenței infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. 1 CP RM.

Învinuirea imputată inculpatului vizează, faptul de conducere în stare de ebrietate avansată a mijlocului de transport-motocicleta de model CAN AM cu nr. de în. 335-CRW la 13.08.2021 aproximativ ora 20:31. Inculpatului vina nu o recunoaște.

La finele cauzei penale, apărătorul a formulat o cerere în sensul scoaterii lui Valeriu STICI de sub urmărire penală dat fiind că fapta de care este învinuit nu întrunește elementele de infracțiune.

Apărătorul a referit, că în esență, pentru ca o faptă de conducere în stare de ebrietate să corespundă semnelor componenței de infracțiune conform art. 264¹ alin. 1 CP RM, în lumina reglementărilor prevederilor pct. 6 din Regulamentul privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 296 din 16.10.2009.

Or, conform prevederilor enunțate, examinării medicale se supun următoarele categorii de persoane:

a) persoanele la care în urma testării alcoolscopice s-a constatat o concentrație de alcool în aerul expirat, corespunzătoare stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie;

Procuror a respins cererea apărării fără a analiza argumentele date fără a oferi o motivare, remițând cauza în judecată.

Apărarea pregătind cauza întrevide o situație de incertitudine și lipsă de claritate, motiv pentru care prin intermediul prezentei se apelează la un instrument viabil în sensul protejării intereselor inculpatului.

Analizând cumulul de circumstanțe, coraportate la cadrul legal, și garanțiile statuate de **Legea fundamentală**, apreciem că la caz, urmează a fi admisă prezenta excepție de neconstituționalitate, cu ridicarea cauzei în sensul exercitării controlului de constituționalitate a prevederilor sintagmei „**după caz,**” din litera j) al punctului 11) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, cât și sintagma „sau” din conținutul alin. 3 al art. 134¹² CP.

Or, inculpatului în apărarea sa nu-i este clar de ce prevederea legală, în speță, trimiterea sa la prevederile pct. 6 din Regulamentul privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 296 din 16.10.2009, nu este în măsură să-i susțină poziția sa de neîntrunire a semnelor componenței de infracțiune.

În susținerea soluției cooptate, partea apărării a invocat, că un comportament prin trimitere la o prevedere legală, în apărarea persoanei, nu produce efectele prevăzute, astfel, legea îl pune pe cetățean în condiții de imprevizibilitate.

Mai mult ca atât, **cadrul legal nu oferă** un câmp de **protecție** în sfera **limitării dreptului persoanei** asupra căreia planează bănuiala de comitere a unei **infracțiuni ușoare**. Astfel spus, apărarea a opinat, că pedeapsa intervine fără a se ține cont că omul are în apărarea sa o prevedere în vigoare, totodată specificul circumstanțelor în coraport, nu permit acestuia să înțeleagă la latitudinea cărei persoane se poate limita câmpul decizional asupra faptului dacă acesta va fi sau nu supus răspunderii penale.

În esență apărarea invocă că formularea și existența unor discrepante în prevederile legii, urmînd a fi declarate neconstituționale.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

9. La caz, fondul cauzei întreveade că pe rolul judecătoriei Orhei s. Central se află cauza penală se află cauza penală de învinuire a lui Valeriu STICI conform elementelor componente infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. 1 CP RM.

Învinuirea imputată inculpatului vizează, faptul de conducere în stare de ebrietate avansată a mijlocului de transport-motocicleta de model CAN AM cu nr. de în. 335-CRW la 13.08.2021 aproximativ ora 20:31. Inculpatului vina nu o recunoaște.

La finele cauzei penale, apărătorul a formulat o cerere în sensul scoaterii lui Valeriu STICI de sub urmărire penală dat fiind că fapta de care este învinuit nu întrunește elementele de infracțiune.

Apărătorul a referit, că în esență, pentru ca o faptă de conducere în stare de ebrietate să corespundă semnelor componente de infracțiune conform art. 264¹ alin. 1 CP RM, în lumina reglementărilor prevederilor pct. 6 din Regulamentul privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 296 din 16.10.2009.

Or, conform prevederilor enunțate, examinării medicale se supun următoarele categorii de persoane:

a) persoanele la care în urma testării alcoolscopice s-a constatat o concentrație de alcool în aerul expirat, corespunzătoare stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie;

Procuror a respins cererea apărării fără a analiza argumentele date fără a oferi o motivare, remițând cauza în judecată.

Apărarea pregătind cauza întreveade o situație de incertitudine și lipsă de claritate, motiv pentru care prin intermediul prezentei se apelează la un instrument viabil în sensul protejării intereselor inculpatului.

Analizând cumulul de circumstanțe, coraportate la cadrul legal, și garanțiile statuate de **Legea fundamentală**, apreciem că la caz, urmează a fi admisă prezenta excepție de neconstituționalitate, cu ridicarea cauzei în sensul exercitării controlului de constituționalitate a prevederilor sintagmei „**după caz,**” din litera j) al punctului 11) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, cât și sintagma „sau” din conținutul alin. 3 al art. 134¹² CP.

În fapt, inculpatul este învinuit, de faptul de conducere în **stare de ebrietate avansată** a mijlocului de transport-motocicleta de model CAN AM cu nr. de în. 335-CRW la 13.08.2021 aproximativ ora 20:31.

Acuzarea a calificat faptele date în baza art. 264¹ alin. 1 CP RM.

Conform art. 264¹ alin. 1 CP RM „*Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare*

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.”

Conform prevederilor art. 134¹² CP „*Prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare.*

Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad minim se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 până la 0,5 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,15 până la 0,3 mg/l.”

În lumina prevederilor alin. 3 al normei precitate, „*prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult*

Corelativ, acuzarea în sensul fondării învinuirii, după cum s-a precizat mai sus operează cu nerespectarea/încălcarea prevederilor pct. 14. lit. a) RCR aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009.

Conform pct. 11) lit. j) RCR aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, „Conducătorul de vehicul, este obligat:

j) să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, *după caz*, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare.”

La fel, acuzarea pretinde, că prin comportamentul său, inculpatul fiind supus testării alcooscopice este pasibil răspunderii penale, or gradul de alcoolemie poate fi reținut, atît prin testarea alcooscopică, cît și prin rezultatul prelevării probe biologice.

Apărarea apreciază, că datorită inserării a sintagmei „*după caz*,” din litera j) al punctului 11) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, și a sintagmei „*sau*” din conținutul dispozițiilor alin. 3 al art. 134¹² CP, se creează o incertitudine în partea clarității privitor la condițiile și cazurile în care conducătorul unui mijloc de transport urmează a fi supus testării alcooscopice, fie unui examen medical.

Astfel, cet. Valeriu STICI, este învinuit în aceia că el, la 13.08.2021 aproximativ ora 20:31, contrar prevederilor pct. 14. lit. a) RCR aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, a condus mijlocului de transport motocicletă de model CAN AM cu nr. de în. 335-CRW având concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat, care conform prevederilor art. 134¹² alin. (3) Cod Penal, se afla în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Apărarea în contradicție cu cele administrate în cadrul urmăririi penale, atestă, că la caz, partea acuzării operează eronat cu date privitor la nerespectarea/încălcarea prevederilor pct. 14. lit. a) RCR aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, or la materialele cauzei penale lipsesc probe potente în sensul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate avansată de către învinuit.

Conform pct. 11) al RCR aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, Conducătorul de vehicul, este obligat:

i) să oprească imediat vehiculul la semnalul:

- agentului de circulație;
- polițistului;

După oprirea vehiculului la semnalul agentului de circulație sau al altui reprezentant al organului de control, conducătorul este obligat ... să îndeplinească necondiționat dispozițiile legale ale acestei persoane, ...

j) să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, *după caz*, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare.”

În viziunea părții apărării cadrul legal reprezintă un șir de neconcordanțe între prevederile legii, creînd un confuz și o stare de incertitudine.

Astfel, acuzarea în sensul înaintării învinuirii a reținut, că la caz, sunt pertinente prevederile pct. 5 din Regulamentul privind modul de testare alcooscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 296 din 16.10.2009.

Conform normei pre-citate, „testării alcooscopice, la decizia poliției sau altei persoane abilitate de a efectua astfel de testare, se supun următoarele categorii de persoane: conducătorii de vehicule bănuți de consum de alcool, consum de droguri și/sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate; persoanele bănuite de consum de alcool, consum de droguri și/sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate. care încalcă ordinea publică și/sau care manifestă comportament agresiv și violent;

Respectiv, conform materialelor cauzei penale se atestă să învinuitul a fost supus testării alcooscopice, rezultatul căreia a statuat o concentrație a vaporilor ce consemnează gradul de ebrietate avansat.

La caz, apărarea consideră, cadrul legal nu face aplicabile următoarele prevederi, în lumina căroră agenții de patrulare conform *pct. 6 din Regulamentul privind modul de testare alcooscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr. 296 din 16.10.2009*, statuiază, *examinării medicale* se supun următoarele categorii de persoane:

a) persoanele la care în urma testării alcooscopice s-a constatat o concentrație de alcool în aerul expirat, corespunzătoare stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie;

Corelativ, apărarea consideră, că pentru a opera cu date în sensul înaintării unei acuzații și a remite cauza în instanța de judecată, implicit a-l recunoaște vinovat de comiterea componenței de infrațiune pe semenele art. 264¹ alin. 1 CP RM, cet. Valeriu STICI, în urma rezultatului testării alcooscoice să-l supună pe acesta examinării medicale, prin proba testarea alcooscopică, prelevarea urme biologice și sînge, care ar fi fost potente în sensul probării întemeierii unei învinuiri.

În mod special apărarea vă arăta, că în sensul pregătirii cauzei, inculpatul și apărătorul său mizează pe niște prevederi care sunt în vigoare, și care îl deinculpă pe Valeriu STICI, fiind în apărarea sa.

În viziunea apărării, în rezultatul derulării urmăririi penale, Valeriu STICI nu a fost supus examinării medicale, fapt care nu poate permite constatarea că acesta a condus mijlocul de transport în stare de ebrietate,

Or, pentru a stabili și proba o atare stare de fapt, în cadrul urmăririi penale urma să probeze, stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat urma a fi stabilită în mod clar în coroborare cu prevederile pct. 5 și 6 al Regulamentului privind modul de testare alcooscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr. 296 din 16.10.2009.

Conform declarațiilor date învinuitul vina a negat-o, iar alegațiile sale, acuzarea nu a reușit să le răstoarne.

Astfel, potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) din Codul de procedură penală, procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată, iar alin. (3) al aceluiași articol stabilește că organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sunt obligate să activeze în așa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată.

Modul în care cadrul legal situează certitudinea persoanei lui Valeriu STICI este unul deopotrivă incertă, și neclară.

Or, calitatea unei legi reprezintă în sine criteriu important al legalității procesului penal, inclusiv ca și parte integrată a unui proces echitabil.

Astfel, la caz, inculpatului nu-i este clar, prin prisma și limitele învinuirii (în lumina prevederilor art. 325 Cod de procedură penală) din care raționamente învinuirea sa este circumscrisă în limitele prevederilor art. 264¹ alin. 1 CP RM.

La caz, apărarea constată, că nici linia de apărare coordonată cu avocatul său nu est privită de către acuzare li potențial de instanță ca fiind potentă procesual.

Conform art. 1 alin. 3 al Constituției, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Corespunzător prin iurisprudenta sa constantă. Curtea Constituțională a arătat în repetate rînduri

Reiterăm, că Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Conform art. 54 „în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.”

Totodată legiuitorul a definitivat, că „Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

În circumstanțele speței, revederăm, că conform normei contestate, „**inculpatul nu poate să-și înțeleagă efectele comportamentului său.**”

Potrivit articolului 20 din Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

CtEDO în practica a statuat, că accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate **garanta exercitarea lui deplină**. Accesul la justiție urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv la o instanță de plină jurisdicție.

Cu alte ocazii Curtea Constituțională a mai arătat, că raționamentele CtEDO în cauza *Chevrol v. Franța*, potrivit căreia exercitarea deplinei jurisdicții de către o instanță presupune să nu renunțe la nici una din componentele funcției de a judeca. Or, refuzul unei instanțe sau imposibilitatea de a se pronunța în mod independent asupra anumitor aspecte cruciale pentru soluționarea litigiului, cu care a fost sesizată, ar putea constitui o încălcare a art. 6 § 1 din Convenția Europeană.

În lumina acestor postulate, instanța de jurisdicție constituțională a mai reiterat, că **dreptul de acces la justiție impune legislatorului obligația de a acorda oricărei persoane toate posibilitățile pentru a accede la instanța de judecată și a asigura efectivitatea dreptului de acces la justiție prin adoptarea unui cadru legislativ adecvat.**

Existența riscului de incertitudine care o crează norma contestată, considerăm, că urmează a fi privită și prin prisma garanției din *art. 23 al Constituției*, conform căreia „*Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle.*”

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului cetățeanului, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative. Și aceasta se poate realiza numai în cazul în care norma prezumată a fi neconstituțională urmează să fie aplicată la litigiul judiciar în care este implicată persoana respectivă.

Potrivit art. 4 alin. 1) din Constituție, Curtea Constituțională are obligația de a interpreta și aplica dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prin normele procesual-penale, legislatorul a urmărit instituirea unui echilibru echitabil între aceste două mari sarcini ale procesului penal, pentru stabilirea adevărului și exercitarea unei justiții veritabile.

Instanțele judecătorești și organele de urmărire penală, care aplică normele procesual penale, sînt obligate să activeze în așa mod, încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată, sau supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere.

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încît să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și

Conform art. 21 al Constituției „Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

În această ordine de idei, urmează a fi reținută garanția efectelor legislative coraportate la limitarea exercițiului drepturilor și libertăților individului.

Mai mult ca atît, „Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.”

Legea fundamentală mai statuiază, că „Prevederile alineatului 2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Reișind din raționamentele mai sus evocate, solicităm instanței de contencios constituțional să exercită controlul constituționalității sintagmei „după caz,” din litera j) al punctului 11) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009 și a sintagmei „sau” din conținutul dispozițiilor alin. 3 al art. 134¹² CP.

Potrivit art.134 din Constituție, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova care garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

O lege sau un alt act normativ, legitim adoptat de organele de resort, poate fi supus controlului constituționalității conform art.135 din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

10. Declararea neconstituțională a sintagmei „după caz,” din litera j) al punctului 11) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009 și a sintagmei „sau” din conținutul dispozițiilor alin. 3 al art. 134¹² CP.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

VII - LISTA DOCUMENTELOR

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

12. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

10.05.2022

ÎNCHEIERE

13 mai 2022

mun. Orhei

Judecătoria Orhei (sediul Central)

Completul de judecată în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Ecaterina Buzu

Grefierul

Rodica Popov

Cu participarea:

Procurorului

Sveatoslav Savin

Avocatului

Alexandru Iachimciuc

În lipsa:

Inculpatului

Stici Valeriu

examinând în ședință de judecată publică cauza penală de învinuire a lui Stici Valeriu Timofei, în temeiul art. 264¹ alin. (1) din Codul penal al RM,

constată:

În procedura Judecătoriei Orhei (sediul Central) se află spre examinare cauza penală de învinuire a lui Stici Valeriu Timofei, în temeiul art. 264¹ alin. (1) din Codul penal al RM.

În ședința de judecată din 10 mai 2022, apărătorul inculpatului, Alexandru Iachimciuc, a înaintat cerere prin care a solicitat sesizarea Curții Constituționale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „după caz” din litera j) al punctului 11) al Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 375 din 13 mai 2009 și a sintagmei „sau” din conținutul dispoziției alin. (3) al art. 134¹² din Codul penal al RM

În motivarea cererii avocatul, Alexandru Iachimciuc, a indicat că în Judecătoria Orhei (sediul Central) se află pe rol cauza penală de învinuire a lui Stici Valeriu Timofei, în temeiul art. 264¹ alin. (1) din Codul penal al RM.

Învinuirea imputată inculpatului vizează faptul de conducere în stare de ebrietate avansată a mijlocului de transport-motocicleta de model CAN AM, cu numărul de înmatriculare 335-CRW, la 13 august 2021, aproximativ ora 20³¹.

Inculpatului vina nu o recunoaște.

În cadrul examinării cauzei penale, apărătorul a formulat o cerere în sensul scoaterii lui Valeriu Stici de sub urmărire penală, deoarece fapta de care este învinuit nu întrunește elementele de infracțiune.

Apărătorul s-a referit că, o faptă de conducere în stare de ebrietate să corespundă semnelor componenței de infracțiune conform art. 264¹ alin. (1) din Codul penal al RM, în lumina reglementărilor prevederilor pct. 6) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 296 din 16.10.2009, conform prevederilor enunțate, examinării medicale se supun următoarele categorii de persoane:

a) persoanele la care în urma testării alcoolscopice s-a constatat o concentrație de alcool în aerul expirat, corespunzătoare stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie.

Procuror a respins cererea apărării fără a analiza argumentele date fără a oferi o motivare, remițând cauza în judecată.

Apărarea consideră că întrevede o situație de incertitudine și lipsă de claritate, motiv pentru care prin intermediul prezentei se apelează la un instrument viabil în sensul protejării intereselor inculpatului.

Totodată solicită a fi admisă excepție de neconstituționalitate, cu ridicarea cauzei în sensul exercitării controlului de constituționalitate a prevederilor sintagmei „după caz”, din litera j) al pct. 11) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, cât și sintagma „sau” din conținutul alin. (3) al art. 134¹² din Codul penal al RM.

Acuzarea a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 264¹ alin. (1) din Codul penal al RM, care prevede „Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare și se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.”

Conform prevederilor art. 134¹² din Codul penal al RM, „Prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare.

Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad minim se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 până la 0,5 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,15 până la 0,3 mg/l.

Prevederile alin. (3) al normei precitate, reglementează că, prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult.

Corelativ, acuzarea în sensul fondării învinuirii, după cum s-a precizat mai sus operează cu nerespectarea/încălcarea prevederilor pct. 14) lit. a) din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009.

Conform pct. 11) lit. j) din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, conducătorul de vehicul, este obligat:

j) să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare.

La fel, acuzarea pretinde, că prin comportamentul său, inculpatul fiind supus testării alcooscopice este pasibil răspunderii penale, or gradul de alcoolemie poate fi reținut, atât prin testarea alcooscopică, cât și prin rezultatul prelevării probe biologice.

Apărarea consideră, că datorită inserării sintagmei „după caz,” din litera j) al punctului 11) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, și a sintagmei „sau” din conținutul dispozițiilor alin. 3 al art. 134¹² din Codul penal al RM, se creează o incertitudine în partea clarității privitor la condițiile și cazurile în care conducătorul unui mijloc de transport urmează a fi supus testării alcooscopice, fie unui examen medical.

Astfel, Valeriu STICI, este învinuit în aceia că el, la 13.08.2021 aproximativ ora 20³¹, contrar prevederilor pct. 14. lit. a) din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, a condus mijlocului de transport motocicletă de model CAN AM, cu numărul de înmatriculare 335-CRW, având concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat, care conform prevederilor art. 134¹² alin. (3) din Codul penal al RM, se afla în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Apărarea în contradicție cu cele administrate în cadrul urmăririi penale, atestă, că la caz, partea acuzării operează eronat cu date privitor la nerespectarea/încălcarea prevederilor pct. 14. lit. a) Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, or la materialele cauzei penale lipsesc probe potente în sensul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate avansată de către învinuit.

În viziunea părții apărări cadrul legal reprezintă un șir de neconcordanțe între prevederile legii, creând un confuz și o stare de incertitudine.

Astfel, acuzarea în sensul înaintării învinuirii a reținut că, la caz, sunt pertinente prevederile pct. 5 din Regulamentul privind modul de testare alcooscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 296 din 16.10.2009, conform căreia, testării alcooscopice, la decizia poliției sau altei persoane abilitate de a efectua astfel de testare, se supun următoarele categorii de persoane: conducătorii de vehicule bănuți de consum de alcool, consum de droguri și/sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate; persoanele

bănuite de consum de alcool, consum de droguri și/sau de alte substanțe ce provoacă ebrietate, care încalcă ordinea publică și/sau care manifestă comportament agresiv și violent; persoanele implicate în accidente în traficul rutier, cu excepția accidentelor grave soldate cu traumatizarea sau decesul persoanelor.

Respectiv, conform materialelor cauzei penale se atestă că învinuitul a fost supus testării alcoolscoapice, rezultatul căreia a statuat o concentrație a vaporilor ce consemnează gradul de ebrietate avansat.

La caz, apărarea consideră, cadrul legal nu face aplicabile următoarele prevederi, în lumina cărora agenții de patrulare conform pct. 6) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscoapică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr. 296 din 16.10.2009, statuează, examinării medicale se supun următoarele categorii de persoane:

a) persoanele la care în urma testării alcoolscoapice s-a constatat o concentrație de alcool în aerul expirat, corespunzătoare stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie;”

Corelativ, apărarea consideră, că pentru a opera cu date în sensul înaintării unei acuzații și a remite cauza în instanța de judecată, implicit a-l recunoaște vinovat de comiterea componenței de infracțiune pe semnele art. 264¹ alin. (1) din Codul penal al RM, Valeriu Stici, în urma rezultatului testării alcoolscoapice să-l supună pe acesta examinării medicale, prin proba testarea alcoolscoapică, prelevarea urme biologice și sânge, care ar fi fost potente în sensul probării întemeierii unei învinuiri.

În rezultatul derulării urmăririi penale, Valeriu Stici nu a fost supus examinării medicale, fapt care nu poate permite constatarea că acesta a condus mijlocul de transport în stare de ebrietate.

Astfel, la caz, inculpatului nu-i este clar, prin prisma și limitele învinuirii (în lumina prevederilor art. 325 din Codul de procedură penală al RM) din care raționamente învinuirea sa este circumscrisă în limitele prevederilor art. 264¹ alin. (1) din Codul penal al RM.

La caz, apărarea constată, că nici linia de apărare coordonată cu avocatul său nu este privită de către acuzare și potențial de instanță ca fiind potentă procesual.

Conform art. 1 alin. (3) al Constituției, RM este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sânt garantate.

Corespunzător prin jurisprudența sa constantă, Curtea Constituțională a arătat în repetate rânduri că drepturile persoanei trebuie să se bucure de o protecție efectivă. Același criteriu este statuat și în conținutul art. 20 al Constituției RM.

Potrivit articolului 20 din Constituția RM, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Existența riscului de incertitudine care o creează norma contestată, consideră, că urmează a fi privită și prin prisma art. 23 al Constituției RM, conform căreia „Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle”.

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului cetățeanului, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative. Și aceasta se poate realiza numai în cazul în care norma prezumată a fi neconstituțională urmează să fie aplicată la litigiul judiciar în care este implicată persoana respectivă.

Potrivit art. 4 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională are obligația de a interpreta și aplica dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte.

Instanțele judecătorești și organele de urmărire penală, care aplică normele procesual penale, sânt obligate să activeze în așa mod, încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată, sau supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere.

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție, care statuează asupra obligației statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.

Conform art. 21 al Constituției RM „Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Solicită avocatul sesizarea Curții Constituționale privind verificarea constituționalității sintagmei „după caz,” din lit. j) al pct. 11) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, și și a sintagmei „sau” din conținutul dispozițiilor alin. (3) al art. 134¹² din Codul penal al RM.

În ședința de judecată apărătorul, Alexandru Iachimciuc, a susținut cererea și au solicitat admiterea acesteia.

Procurorul în ședința de judecată au lăsat la discreția instanței soluționarea chestiunii cu privire la demersul înaintat.

Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele cauzei penale, analizând solicitarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată consideră că cererea urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Potrivit art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală al RM dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Conform art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția RM, art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016, la pct. 82, a relevat următoarele: ”Judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate”.

Din conținutul solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că acesta invocă neconstituționalitatea sintagmei „după caz,” din litera j) al punctului 11) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, și și a sintagmei „sau” din conținutul dispozițiilor alin. 3 al art. 134¹² din Codul penal al RM.

Astfel, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016, instanța concluzionează că normele vizate de către apărătorul, Alexandru Iachimciuc, constituie obiect al controlului constituționalității fiind întrunite condițiile Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016.

La fel, instanța remarcă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de partea în proces – avocatul inculpatului Stici Valeriu, apărătorul, Alexandru Iachimciuc, iar normele vizate nu au făcut obiectul controlului de constituționalitate. Or, la moment nu este o hotărâre a Curții Constituționale în acest sens.

Din aceste considerente, ținând cont că normele ce urmează a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecării, având în vedere că

instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția, instanța de judecată va admite sesizarea apărătorului, va dispune ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „după caz,” din lit. j) al pct. 11) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, și și a sintagmei „sau” din conținutul dispozițiilor alin. (3) al art. 134¹² din Codul penal al RM, în sensul corespunderii cu art. 20, 52, 114, 119 și art. 124 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, cu suspendarea procesului în cauză.

În conformitate cu prevederile art. 342 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova și Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea apărătorului, Alexandru Iachimciuc, privind sesizarea Curții Constituționale referitor la verificarea constituționalității sintagmei „după caz,” din lit. j) al pct. 11) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, și și a sintagmei „sau” din conținutul dispozițiilor alin. (3) al art. 134¹² din Codul penal al RM.

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la realizarea controlului constituționalității sintagmei „după caz,” din lit. j) al pct. 11) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 375 din 13.05.2009, și și a sintagmei „sau” din conținutul dispozițiilor alin. (3) al art. 134¹² din Codul penal al RM, sub aspectul corespunderii cu art. 20, 52, 114, 119 și art. 124 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova.

Se suspendă procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Stici Valeriu Timofei, în temeiul art. 264¹ alin. (1) din Codul penal al RM, până la adoptarea soluției de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere, sesizarea apărătorului, Alexandru Iachimciuc, copia rechizitoriului.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Copia corespunde originalului, judecător

/semnat/

Ecaterina Buzu

Ecaterina Buzu

